

Suomen Akatemia

Tutkimuksen turvallisuus Suomen Akatemian toiminnassa 2025

Tutkimuspalvelupäivät, 22.8.2025

Katrine Mahlamäki

*Kansainvälisyys ei ole Suomelle vaihtoehto
vaan välttämättömyys.*

*Meillä Suomen Akatemiassa on tärkeä tehtävä kytkeä
huippuosaamisemme kansainvälisiin verkostoihin. Yhdessä
voimme tehdä Suomesta
houkuttelevan tiedemaan.*

*Samaan aikaan meidän on tunnistettava globaalin
toimintaympäristön meille asettamat riskit.*

Paula Eerola

Suomen Akatemian pääjohtaja

Tieteen kansainvälisyyden uudet merkitykset

- Kansainvälinen politiikka ja turvallisuusuhat
- Vastuullinen kansainvälisyys on riskitietoista vastuunkantamista
- Tutkimustoimijoilla vastuu turvallisuuden ylläpitämisestä ja vahvistamisesta.
- Tiivis yhteistyö tutkimusorganisaatioiden, rahoittajien ja eri viranomaisten välillä
- Euroopan neuvoston suositukset ja OKM:n vastuullisen kansainvälisyyden suositukset

Keinoja tutkimusturvallisuuden edistämiseksi kehitetään ja uusia toimintatapoja omaksutaan

EU:n neuvoston suositus (5/24):

Tutkimusturvallisuuden perusta muodostuu

- tieteellisestä vapaudesta
- riskiperustaisesta lähestymistavasta
- syrjinnän ja leimaamisen välttämisestä.

Turvallisuuden huomiointi tarkoittaa

- riskinarviointeja
- vastuunjakoa
- tietoturvaa.

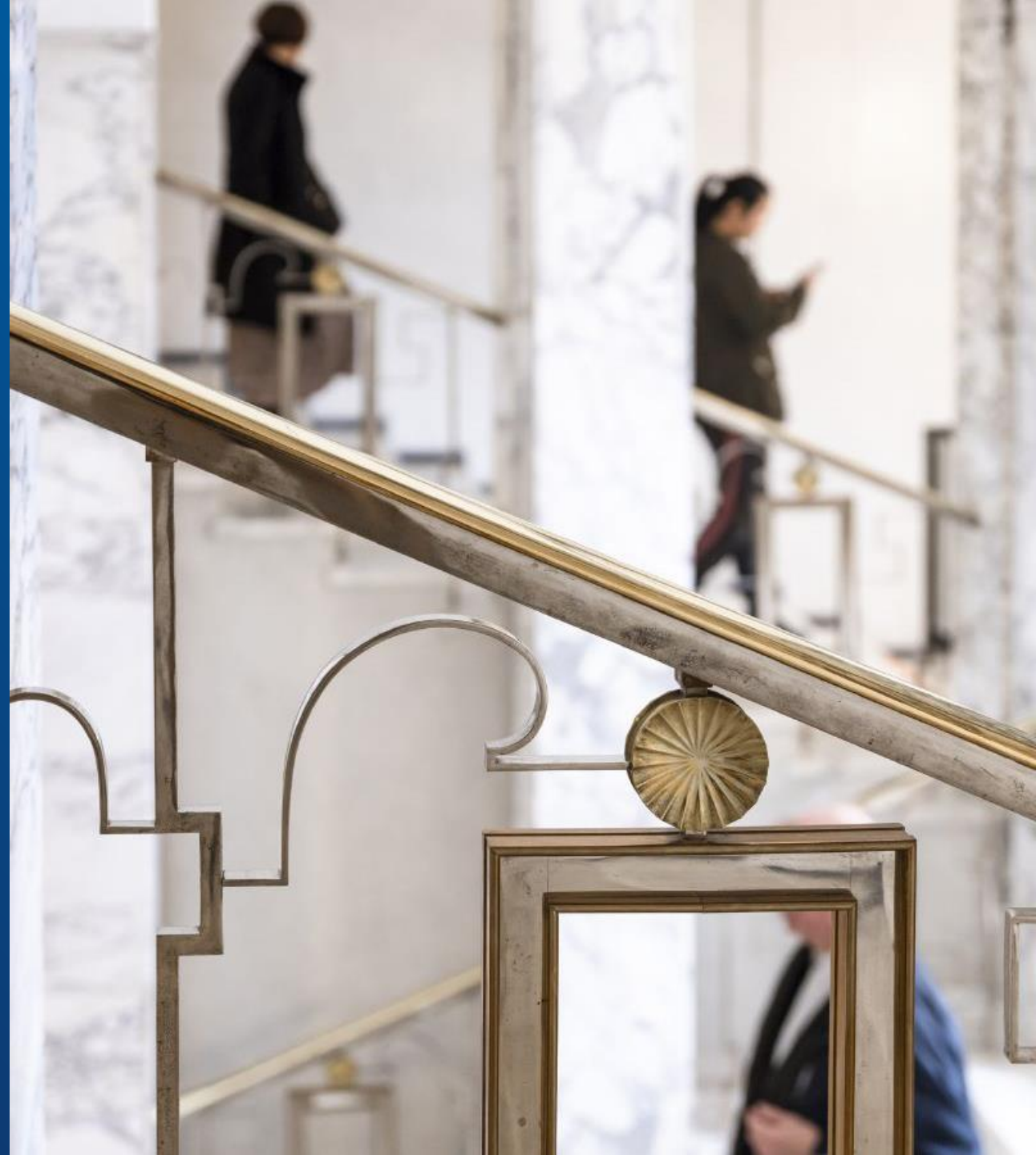
Opetus- ja kulttuuriministeriön vastuullisen kansainvälisyyden ryhmän suositukset (3/25)

korostavat kansainvälisen tutkimusyhteistyön

- avoimuutta
 - vastavuoroisuutta
 - riskien hallintaa.
- Suositusten tavoitteena on
 - turvata akateeminen vapaus
 - varmistaa, että kansainvälinen yhteistyö tukee demokratiaa ja eettisiä valintoja.

Laki Suomen Akatemiasta astui voimaan 1.7.2025

”Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan Suomen Akatemian tulee huolehtia siitä, että **tutkimuksen turvallisuus ja siihen kohdistuvat riskit** tutkimushankkeissa, tutkimusyhteistyössä ja tutkimustulosten hyödyntämisessä **otetaan asianmukaisesti huomioon**. Tutkimuksen turvallisuudesta huolehdittaessa **ei voida rajoittaa tutkijan oikeutta valita tutkimusaiheensa ja -menetelmänsä.**”

Tieteen vapaudesta pidetään kiinni

Kaikki tutkimusaiheet ovat edelleen sallittuja.

Meillä on yhteinen vastuu

Tutkija, taustaorganisaatio ja me rahoittajana olemme yhdessä vastuussa, mutta päävastuu on tutkijan omalla organisaatiolla.

Tehtävämme on tunnistaa ja hallita riskejä

Rahoituksen kieltämiseen voidaan joutua, jos tunnistamisessa ja hallinnassa epäonnistutaan.

Suomen Akatemia

Meidän on tasapainotettava vapaus, vastuu ja riskien hallinta

Suomen Akatemian rooli tutkimuksen turvallisuuden vahvistamisessa

Otamme turvallisuusuhkiin liittyvän riskiarvioinnin osaksi Akatemian rahoitusprosessia.

Huomioimme jatkossa tutkimuksen turvallisuuden

- hakemusten käsittelyssä
- rahoituksen ehdoissa
- omassa kansainvälisessä yhteistyössämme.

Toimintamme perustuu hakijoilta ja suorituspaikoilta saatavaan tietoon.

Suunnitelma menettelytavoista Akatemian rahoituksessa

Suomen Akatemia

Suunnitellut toimintatavat

- Hakijaa pyydetään tekemään turvallisuusarvio osana hakemusta
 - Itsearvio sekä tarvittaessa riskienhallintasuunnitelma hakemuksen pakollinen liite
 - Vastuu hakijalla ja suorituspaikalla
- Riittävä turvallisuusarvio ja mahdollinen riskienhallintasuunnitelma on rahoituksen myöntämisen edellytys
- Hankkeen aikana tapahtuneet muutokset esimerkiksi yhteistyökumppaneissa
 - Uusi itsearvio ja tarvittaessa selvitys Akatemiaan

Riskitason määrittää riskitekijöiden yhteisvaikutus

- **Kotimaisen organisaation ja rahoituksen hakijan** riskiprofiili: erityisesti taloudelliset riippuvuudet tutkimushankkeeseen liittyen
- **Tutkimusala:** kriittiset teknologiat sekä turvallisuuden tai eettisyyden/ihmisoikeuksien näkökulmasta erityisen herkäät menetelmät ja tutkimusinfrastruktuurit
- Sen **kolmannen maan** riskiprofiili, jossa kv-kumppani tai sen omistajuus/hallinta sijaitsee. Esim. pakotteiden alaiset maat, puutteita oikeusvaltion tai ihmisoikeuksien suojassa, rajoitettu akateeminen vapaus
- **Yhteistyömuodot:** osajien liikkuvuus, tiedonvaihto, aineistojen/laitteiden yhteiskäyttö, yhteisjulkaiseminen, yms.
- **Kv-kumppanin** riskiprofiili: onko organisaatiolla yhteyksiä hallitukseen tai armeijaan, tutkijoiden/henkilöstön sidonnaisuudet sekä kumppanin aiheet tutkimustulosten loppukäytön tai soveltamisen suhteen

Vastuullisen kansainvälisyyden periaatteet

- Akateeminen vapaus ja institutionaalinen autonomia
- Yhteisten arvojen, taloudellisen turvallisuuden ja strategisten etujen puolustaminen
- Syrjinnän ja leimautumisen välttäminen
- Yhteistyön avoimuus, vastavuoroisuus ja riskien hallinta
- Tutkimusturvallisuuden dynaaminen luonne

”Meidän on pidettävä kiinni arvoistamme, kuten oikeusvaltiosta ja demokratiasta, ja samaan aikaan meidän on kyettävä tekemään kansainvälistä tutkimusyhteistyötä, jotta pystymme ratkomaan globaaleja haasteita yhdessä vaikeidenkin kumppaneiden kanssa.

Yhteistyö haastavien kumppaneiden kanssa edellyttää riskitietoista lähestymistapaa. Riskiä ei voida poistaa, mutta sitä voidaan hallita. Tämä tarkoittaa arvoihin pohjautuvaa, avoimuutta korostavaa, mutta riskit huomioivaa yhteistyötä.”

Suomen Akatemian pääjohtaja Paula Eerola, Tiedefoorumi 20.5.2025

Lue lisää

[COUNCIL RECOMMENDATION ON
RESEARCH SECURITY](#)

[OKM: Vastuullisen kansainvälisyyden ryhmän suositukset](#)

